

ПРИВРЕДНА КОМОРА ВОЈВОДИНЕ

Информација о монетарним и фискалним кретањима

НОВЕМБАР 2021. ГОДИНЕ

НОВИ САД, ЈАНУАР 2022. ГОДИНЕ

Садржај

I Општи преглед монетарних и фискалних кретања	2
II Монетарна кретања	3
Референтна каматна стопа НБС	3
Каматне стопе.....	4
Токови капитала из иностранства.....	6
Курс динара	7
Кредити	7
III Фискална кретања	11
Фискални резултат опште државе	12
Фискални резултат опште државе по нивоима власти	13
Јавни дуг опште државе и централног нивоа власти	14
Извор података	16

I Општи преглед монетарних и фискалних кретања

Међугодишња инфлација је у децембру 2021. износила 7,9%. Просечна инфлација је у 2021. години износила 4,0%.

Референтна каматна стопа је у јануару 2022. задржана на нивоу од 1,0%, што је најнижи ниво референтне каматне стопе у режиму циљања инфлације, који је Народна банка Србије успоставила у децембру 2020. године.

Девизне резерве су на крају новембра 2021. године износиле су 16,5 млрд евра, што је за 175,3 млн евра или 1,1% више у односу на претходни месец.

Просечна каматна стопа на нове динарске кредите привреди је у новембру 2021. износила 3,0%, док је просечна каматна стопа на евроиндексиране кредите и кредите у еврима привреди износила 2,5%.

Просечна каматна стопа на нове динарске кредите становништву износила је 8,3% у новембру 2021. године, док је просечна каматна стопа на евроиндексиране кредите и кредите у еврима становништву у новембру 2021. године износила 3,3% (непромењене у односу на претходни месец).

Просечна каматна стопа на нове орочене депозите привреде је у новембру 2021. износила 1,4% на нове динарске депозите, односно 0,4% на нове девизне депозите.

Динарска штедња становништва је у претходне три године забележила снажан раст (22% у 2018, 31% у 2019. и 17% у 2020), који је настављен и у 2021. када је за једанаест месеци повећана за 10,1 млрд динара (тј. 11,0%) премашивши ниво од 103 млрд динара. Просечна каматна стопа на штедњу становништва у динарима је у новембру 2021. износила 1,7%, а на девизну штедњу је у новембру износила је 0,8%.

Укупна кредитна активност је и у новембру 2021. године наставила да бележи раст, захваљујући ефектима мораторијума, а позитиван допринос пружају и кредити из гарантне шеме.

У прих једанаест месеци 2021. године на нивоу опште државе остварен је фискални дефицит у износу од 112,1 млрд динара и примарни фискални дефицит у износу од 5 млрд динара.

У новембру 2021. године јавни дуг опште државе достигао је ниво од 57,0% БДП-а. Јавни дуг централног нивоа власти је износио 29,9 млрд евра, односно 56,4% БДП-а.

Према речима Министарства финансија, у средњорочном периоду очекује се смањење нивоа дефицита и враћање на резултат близак билансу, уз пад јавног дуга на 53,8% БДП-а у 2024. години.

У наредној години планирани дефицит је 3,0% БДП-а.

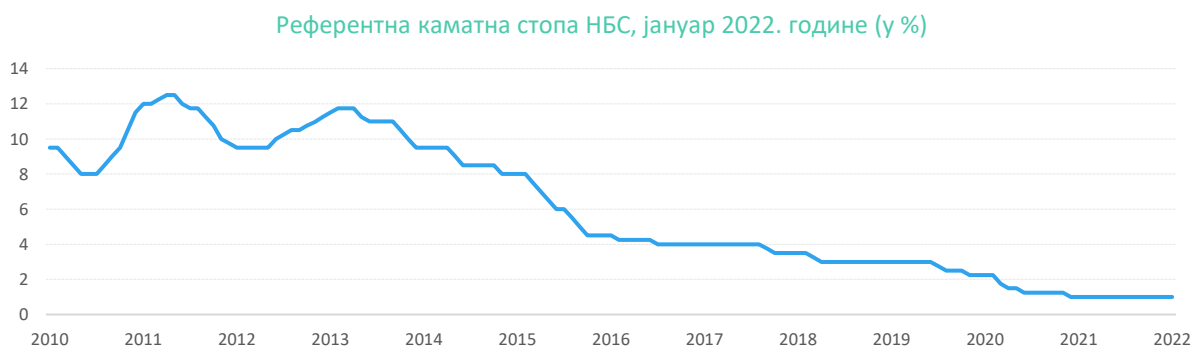

II Монетарна кретања

Инфлација се, вођена ценама хране и нафтних деривата, од септембра 2021. године креће изнад граница циља. У децембру 2021. године међугодишња инфлација је износила 7,9%. Према првим подацима РЗС-а, просечна инфлација је у 2021. години износила 4,0%.

Референтна каматна стопа НБС

У јануару 2022. године, Народна банка Србије (НБС) је задржала референтну каматну стопу на нивоу од 1,0%. Захваљујући флексибилности монетарног оквира, НБС од октобра ове године постепено смањује експанзивност монетарне политике без промене основних каматних стопа, имајући у виду повећане трошковне притиске у међународном и домаћем окружењу и неопходност утицаја на инфлациона очекивања. Осим тога, доносећи овакву одлуку, НБС је узела у обзир и очекивано успоравање инфлације од другог квартала 2022. године чему ће допринети исцрпљивање ефекта привремених фактора (првенствено виших цена енергената и пољопривредних производа), као и очекивање да се застој у глобалним ланцима снабдевања постепено реши.

Обавезна резерва је важан инструмент монетарне политике и у новембру 2021. године је износила 2,4 млрд евра и 243,7 млрд динара, исто колико и у октобру 2021.

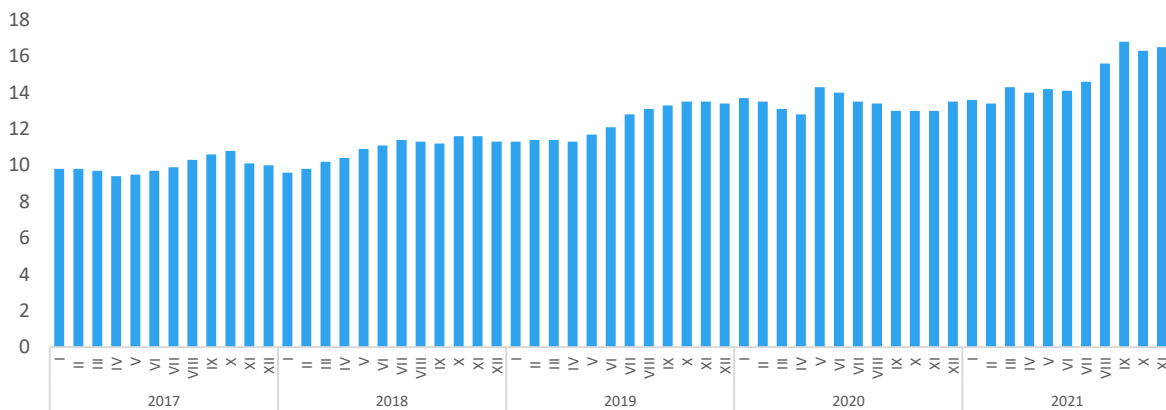
Девизне резерве су на крају новембра 2021. године износиле 16,5 млрд евра, што је за 175,3 млн евра или 1,1% више у односу на претходни месец. Нето приливи у девизне резерве током новембра 2021. остварени су по основу девизне обавезне резерве банака, продаје државних хартија од вредности на домаћем финансијском тржишту, као и по основу управљања девизним резервама и другим основама. На повећање девизних резерви у новембру додатно је утицао позитиван ефекат тржишних фактора, у највећој мери по основу јачања долара према еврџ од 3,1%. Поменути фактори, који су у новембру деловали у смеру повећања девизних резерви, били су више него довољни да покрију одливе ради измирења девизних обавеза државе по основу девизних кредита и другим основама, као и активности НБС на домаћем девизном тржишту.

НБС је на међубанкарском девизном тржишту у новембру 2021. продала 110,0 милиона евра. Посматрано од почетка године, НБС је, ради одржавања релативне стабилности на девизном тржишту, нето купила 850,0 милиона евра.

У односу на новембар претходне године, девизне резерве су на крају новембра 2021. биле веће за 3,6 млрд евра или 28,1%.

Кретање девизне резерве НБС, новембар 2021. године (у млрд евра)

Обим реализоване трговине девизама на међубанкарском девизном тржишту у новембру износио је 701,2 милиона евра и био је за 107,7 милиона евра већи него у претходном месецу. У првих једанаест месеци 2021. године, у међубанкарској трговини реализовано је укупно 5.997,2 милиона евра.

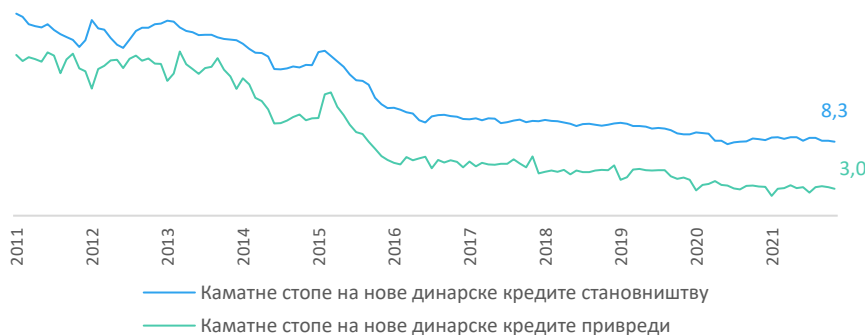
Каматне стопе

Услови финансирања државе и приватног сектора остали су повољни и подржавају раст кредитне активности. Каматне стопе на државне Хов крећу се око својих минимума, као и каматне стопе на кредите приватном сектору.

Просечна каматна стопа на нове динарске кредите привреди је у новембру 2021. износила 3,0%, за 0,2 п.п. мање у односу на октобар, пре свега због смањења каматне стопе на кредите за обртна средства (за 0,5 п.п, на 2,9%) и инвестиционе кредите (за 0,2 п.п, на 4,2%), док су каматне стопе на остале накатегорисане кредите забележиле раст (за 0,3 п.п, на 3,0%).

Каматна стопа на новоодобрене динарске кредите становништву у новембру 2021. износила је 8,3%, за 0,1 п.п. мање у односу на претходни месец октобар. Највише су биле просечна каматна стопа на динарске готовинске кредите становништву (9,0%) и стамбене динарске кредите (7,4%). Просечна каматна стопа на нове потрошачке динарске кредите становништву износила је 2,1% у новембру 2021. године.

Каматне стопе на новоодобрене динарске кредите становништву и привреди, новембар 2021. (у %)

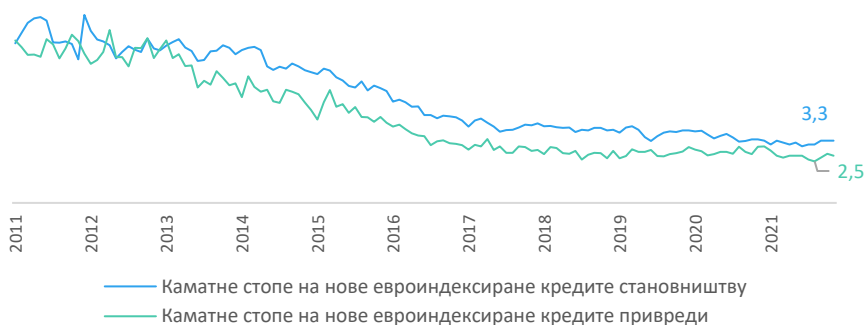

Просечна каматна стопа на евроиндексиране кредите и кредите у еврима привреди у новембру 2021. је износила 2,5%, за 0,1 п.п. мање у односу на октобар. Смањена је просечна каматна стопа на кредите за увоз (за 0,4 п.п. на 1,5%). Кредити за обртна средства индексирани у еврима су остали непромењени у односу на претходни месец, као и инвестициони кредити, док су остали некатегорисани кредити забележили повећање каматне стопе (за 0,4 п.п. на 2,2%).

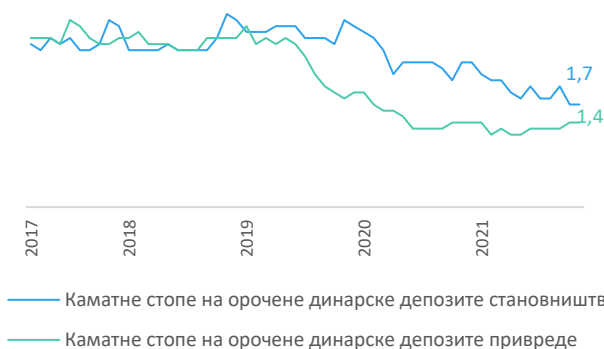
Просечна каматна стопа на евроиндексиране кредите и кредите у еврима становништву је у новембру 2021. године износила 3,3% и остала је непромењена у односу на претходни месец октобар. Просечна каматна стопа на стамбене кредите у еврима и евроиндексиране стамбене кредите становништву је износила 2,6% (непромењена у односу на претходни месец), док је просечна каматна стопа на нове потрошачке кредите становништву у еврима или евроиндексиране износила 4,3% и за 0,2 п.п. је била виша у односу на октобар. Просечна каматна стопа на готовинске кредите становништву у еврима или евроиндексиране била је мања за 0,2 п.п. у односу на месец октобар и износила је 3,2%, док је просечна каматна стопа на остале некатегорисане евро или евроиндексиране кредите била мања за 0,2 п.п. у односу на претходни месец и износила је 6,6% у новембру 2021. године.

Каматне стопе на новоодобрене евроиндексиране и евро кредите становништву и привреди, новембар 2021. (у %)

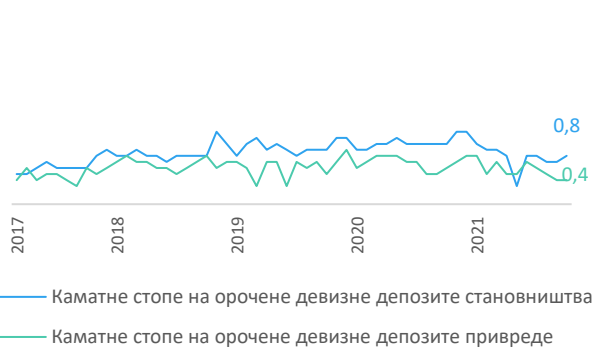

Просечна каматна стопа на штедњу становништва у динарима је у новембру 2021. износила 1,7% (за 0,07 п.п. мање него у октобру), а на девизну штедњу је износила 0,8% (за 0,1 п.п. више него у октобру). Просечна каматна стопа на нове орочене депозите привреде је износила 1,4% на динарске депозите (непромењена у односу на претходни месец), односно 0,4% на девизне депозите привреде (за 0,1 п.п. мање него у октобру).

Каматне стопе на орочене динарске депозите становништва и привреде, новембар 2021. (у %)

Каматне стопе на орочене девизне депозите становништва и привреде, новембар 2021. (у %)

Премија ризика Србије од маја 2020. на силазној путањи захваљујући глобалним и домаћим факторима, пре свега повољним макроекономским изгледима и оптимизму за наставак вакцинације. Поред оптимизма око вакцина, ниској и релативно стабилној премији ризика Србије од другог полугодишта 2020. године допринеле су и мере економске политике у Србији донете као одговор на кризу, као и опоравак домаће економске активности.

Агенција Moody's је у марту 2021. повећала кредитни рејтинг Србије на Ба2 са стабилним изгледима, док је Fitch потврдио рејтинг Србије у септембру 2021. на ББ+ са стабилним изгледима. У свом најновијем извештају за Србију. **Агенција Standard & Poor's потврдила је рејтинг Србије на ББ+ у децембру 2021,** при чему је побољшала изгледе за даље повећање инвестиционог рејтинга са стабилних на позитивне. На овакву одлуку су утицали снажан привредни раст Србије и показан висок степен отпорности домаће економије на шок изазван пандемијом. Позитивна одлука је посебно значајна ако се има у виду да је донета упркос продуженом трајању пандемије, поремећајима у глобалним ланцима снабдевања и неизвесности на светском робном и финансијском тржишту.

Кредитни рејтинг Србије, новембар 2021. године

	Рејтинг	Датум	Активност
<i>Standard & Poor's</i>	<i>ББ+ / позитивни изгледи</i>	10.12.2021.	<i>потврђен рејтинг</i>
<i>Fitch Ratings</i>	<i>ББ+ / стабилни изгледи</i>	03.09.2021.	<i>потврђен рејтинг</i>
<i>Moody's Investors Service</i>	<i>Ба2 / стабилни изгледи</i>	12.03.2021	<i>повећан рејтинг</i>

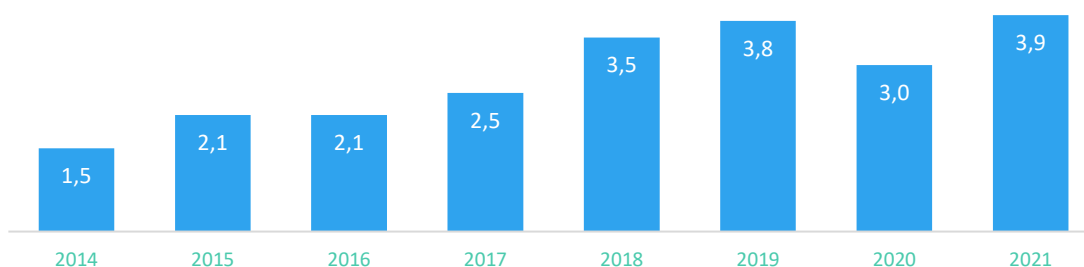
Токови капитала из иностранства

Макроекономска и финансијска стабилност, уз структурне реформе, створиле су повољан амбијент за стране директне инвестиције (СДИ) у Србији, које су диверсификоване по секторима и доприносе расту запослености и извозном потенцијалу земље. Од укупно 13,6 млрд евра СДИ у последње три године, 7,8 млрд евра је усмерено у разменљиве секторе, а од тога 3,5 млрд евра у прерађивачку индустрију. Сектори прерађивачке индустрије са највећим приливом СДИ (металска, ауто, прехранбена, гуме) бележе снажан раст запослености, производње и извоза. Србија је привукла око 60% укупних СДИ у регион Западног Балкана.

СДИ у Србији су и географски диверсификоване, с растућим учешћем земаља из азијско-пацифичког региона поред ЕУ. У периоду 2019-2021. највећи део прилива СДИ је и даље потицао из земаља ЕУ (око 57%), али уз растуће учешће азијских земаља, пре свих Кине/Хонг-Конга (око 15%), као и из САД и европских земаља ван ЕУ попут Русије, Турске и Швајцарске.

Прилив СДИ у Републику Србију у 2021. години износио је рекордних 3,9 млрд евра.

СДИ у Републици Србији (млрд евра)

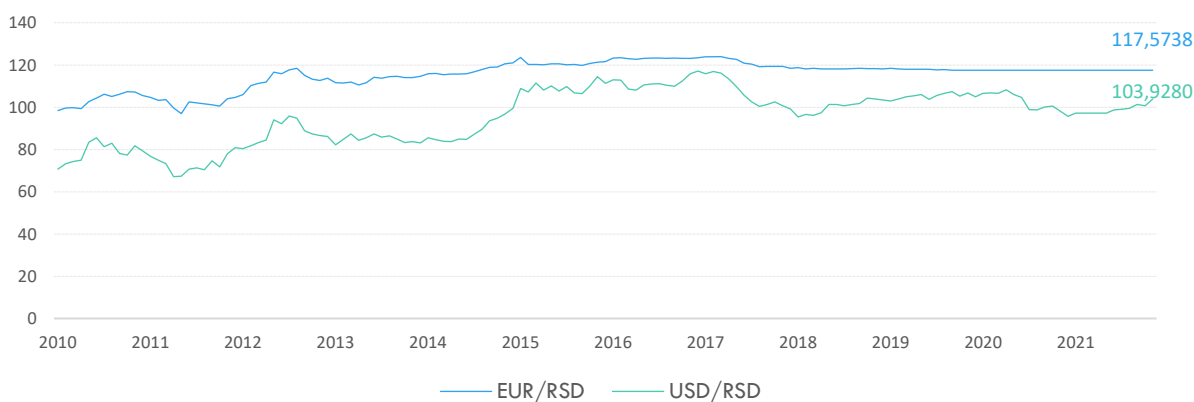

Курс динара

У 2021. години одржана је релативна стабилност девизног курса, уз девизне резерве на највишем нивоу. У већем делу 2021. године преовладавали су апрецијацијски притисци, као резултат повољних платнобилансних кретања. На појаву депрецијацијских притисака током четвртог квартала 2021. године утицала је повећана тражња за девизама домаћих предузећа, увозника енергената, а делом и смањена улагања нерезидената у динарске државне Хов.

У новембру, као и од почетка ове године, вредност динара према еврју готово је непромењена, упркос расту неизвесности на међународном финансијском тржишту (**новембар 2021, крај периода: 1 EUR=117,5738 RSD; 1 USD=103,9280 RSD**). Томе је допринела НБС обезбеђујући банкама потребну девизну ликвидност у условима смањене понуде девиза.

Кретање курса динара према еврју и према долару, новембар 2021 - крај периода

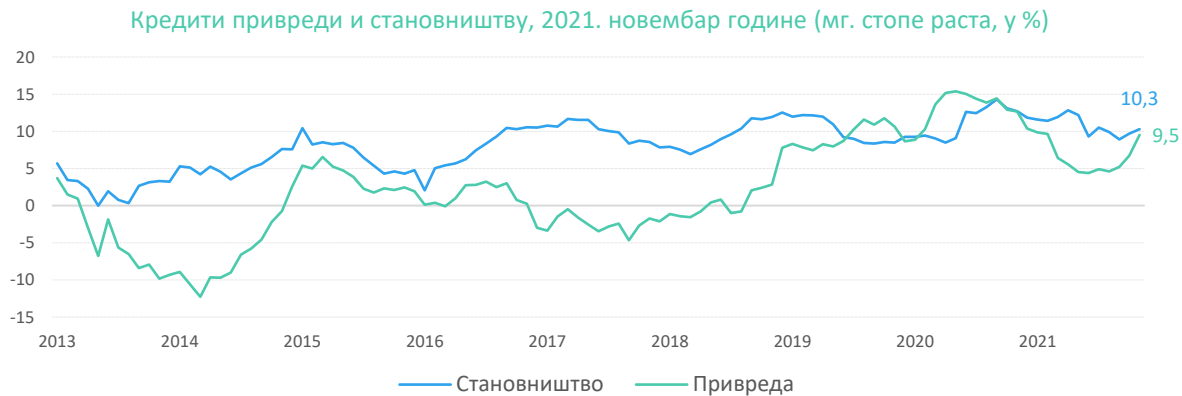
Динар је просечно у новембру 2021. године међугодишње реално апрецирао за 2,5%, док се номинално није мењао.

Кредити

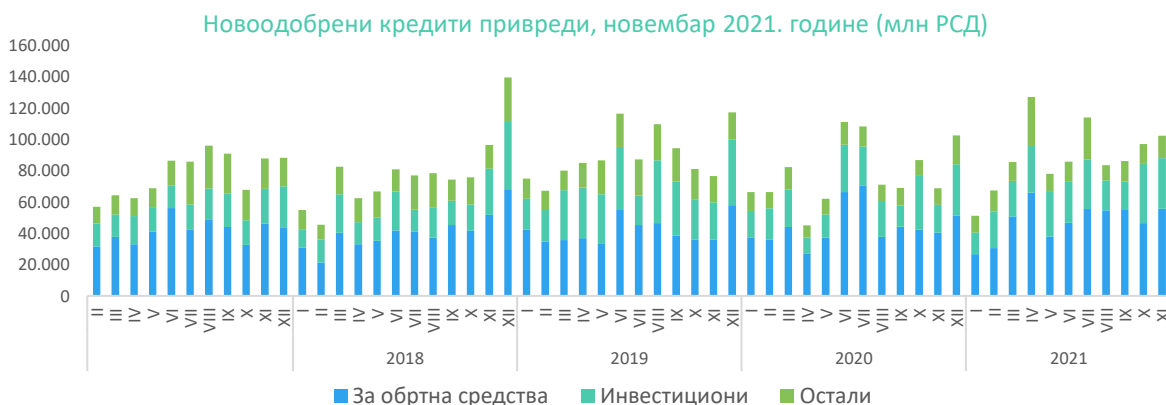
Повољни услови финансирања подржавају кредитну активност која доприноси опоравку привреде од кризе изазване пандемијом коронавируса.

Структура кредита у 2021. години је остала повољна са становишта доприноса економском опоравку - **раст води кредитирање обртних средстава и инвестиција код привреде, односно стамбени кредити код становништва.**

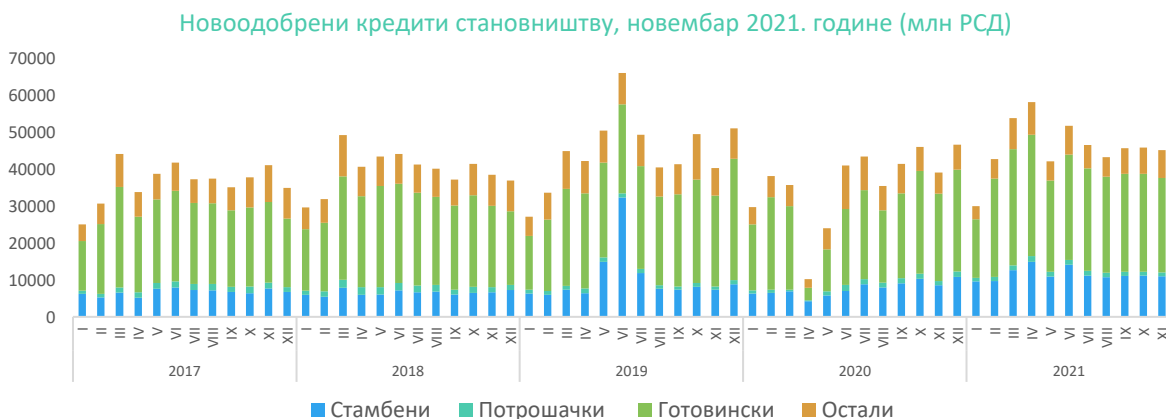
Укупни домаћи кредити су у новембру 2021. убрзали раст на 9,0% мг, захваљујући постепеном ишчезавању ефекта високе базе из прошле године услед примене мораторијума, као и релативно доброј реализацији кредита претходних месеци, посебно сектору привреде. Кредити привреди су наставили да пружају значајну подршку домаћој кредитној активности и доприносе опоравку економске активности. Инвестициони кредити су у новембру 2021. чинили 41,8% укупних кредита привреди, а учешће кредита за ликвидност и обртна средства је износило 46,0%, уз подршку кредита из гарантних шема. Кредити одобрени микро, малим и средњим предузећима чинили су 67% укупних кредита привреди у новембру 2021. године.

Обим новоодобрених кредита привреди у новембру 2021. године износио је 104,9 млрд динара, што је за 52,2% више него у истом месецу прошле године, а за 7,8% више него у претходном октобру месецу. Највећи део тих кредита односио се на кредите за обртна средства (53,1%), а инвестициони кредити су чинили 30,9% новоодобрених кредита привреди у новембру 2021. Укупан износ новоодобрених кредита привреди у периоду јануар - новембар 2021. износио је 980,8 млрд динара, што је за 17,1% више него у истом периоду прошле године.

Обим новоодобрених кредита становништву је у новембру 2021. године износио 45,0 млрд динара, што је за 15,5% више него истом месецу 2020. године, а за 1,6% мање него у претходном октобру месецу. Међугодишњем повећању највише је допринело повећање новоодобрених стамбених кредита и готовинских кредита, за 29,0% и 8,2% респективно, док је обим новоодобрених потрошачких кредита смањен за 12,0% мг. Готовински кредити су чинили више од половине новоодобрених кредита становништву у новембру 2021. године (56,7%).

Макроекономска стабилност доприноси процесу динаризации. НБС подстиче процес динаризации кроз обезбеђење ниске и стабилне инфлације, очување релативне стабилности девизног курса, унапређење у области управљања девизним ризиком у приватном сектору и другим мерама. Влада Републике Србије доприноси динаризации пореском политиком и развојем тржишта динарских ХоВ - учешће дуга у РСД повећано је са 2,5% (2008) на 28,9% у новембру 2021. Динаризация депозита привреде и становништва повећана је за 19,6 п.п. у односу на крај 2012. године, те је у новембру 2021. године износила 38,9%. Динаризация пласмана сектору привреде и становништва је у новембру 2021. износила 38,5% (за 10,5 п.п. више у односу на крај 2012).

Динаризация пласмана становништву имала је последњих година изражен тренд раста, као резултат снажног пада динарских каматних стопа, ниске и стабилне инфлације, као и мера које НБС предузима у циљу подршке процесу динаризации – са 35,1% (2012) на 54,9% (новембар 2021).

Динарска штедња становништва је у претходне три године забележила снажан раст (22% у 2018, 31% у 2019. и 17% у 2020), који је настављен и у 2021. када је за једанаест месеци повећана за 10,1 млрд динара (тј. 11,0%), достигавши ниво од скоро 103 млрд динара. Такво кретање штедње говори у прилог поверења грађана у финансијску и ценовну стабилност, с обзиром на то да је раст штедње остварен у условима кризе изазване пандемијом и повећане аверзије према ризику.

Укупни банкарски кредити на дан 30. новембра 2021. године износили су 3,1 млрд динара, што у односу на 30. новембар прошле године представља повећање од 8,9%, а у односу на претходни месец повећање од 1,0%.

Стање дуга по банкарским кредитима, новембар 2021. године (у млн РСД)

Корисник кредита	30.11.2020.	31.10.2021.	30.11.2021.	Индекс	
	1	2	3	4(3/1)	5(3/2)
Правна лица	1.601.757	1.700.813	1.725.075	107,7	101,4
Предузетници	62.635	68.815	69.106	110,3	100,4
Становништво	1.192.411	1.310.637	1.318.244	110,6	101,6
Укупно	2.856.803	3.080.265	3.112.425	108,9	101,0

У Србији се одржава адекватна структура активе банкарског сектора. Аверзија према ризику током криза довела је до интензивнијег инвестирања у ХоВ, чије се учешће након 2015. године стабилизовало и на крају новембра 2021. године износи 16,9% нето активе банкарског сектора.

Упркос историјски ниским каматним стопама на депозите, присутна је **стабилност депозита становништва и привреде** у структури финансирања, са учешћем од 45% и 29% у укупним обавезама на крају новембра 2021. године, респективно.

Спровођење мера за решавање NPL^1 , заједно са растом кредитне активности, довело је до значајног побољшања квалитета портфолија банака. Учешће NPL -а је у марту благо повећано, али је и даље знатно испод преткризног нивоа. **На крају новембра 2021. године учешће NPL -а у укупним кредитима износило је 3,5%.** Основни канали смањења NPL -а били су наплата, отпис и уступање (продаја) трећим лицима.

¹ NPL (non performing loans) – проблематични кредити.

ПРИВРЕДНА КОМОРА ВОЈВОДИНЕ

Проблематични кредити *NPL*, новембар 2021. године

	Укупни кредити (млрд ЕУР)	Бруто <i>NPL</i> (млрд ЕУР)	Учешће <i>NPL</i> у укупним кредитима (%)
Привредна друштва	11,1	0,3	2,8
Физичка лица	11,7	0,4	3,8
Предузећа у стечају	0,1	0,1	96,3
Остало	3,0	0,1	3,3
Укупно	25,9	0,9	3,4

Очекује се да ће даљи раст кредитне активности и опоравак привреде у 2021, уз подршку мера НБС, допринети наставку опадајућег тренда *NPL* показатеља.

Банке у Србији поседују значајне резерве капитала, што им омогућава да се успешно носе са кредитним ризиком, чак и у случају претпостављеног најпесимистичнијег сценарија у стрес тестовима. **Капитализованост банкарског сектора одликује добра и солидна структура у којој око 95% чини најквалитетнији основни акцијски капитал.** Високу солвентност банкарског сектора потврђује и показатељ леверица² који је у регулаторни оквир Републике Србије уведен регулативом Базел III и чија је вредност на крају септембра 2021. (последњи податак) износила 11,5%.

Банкарски сектор у Србији одликује и висока ликвидност, чији показатељи се константно крећу на нивоима знатно вишим од регулаторних минимума (**ликвидна средства чинила су 37,5% укупне aktive банкарског сектора у Србији на крају новембра 2021. године**). О стабилној структури финансирања и ликвидности банкарског сектора говори и **однос кредита и депозита клијената који је на крају новембра 2021. године износио 84,4%**.

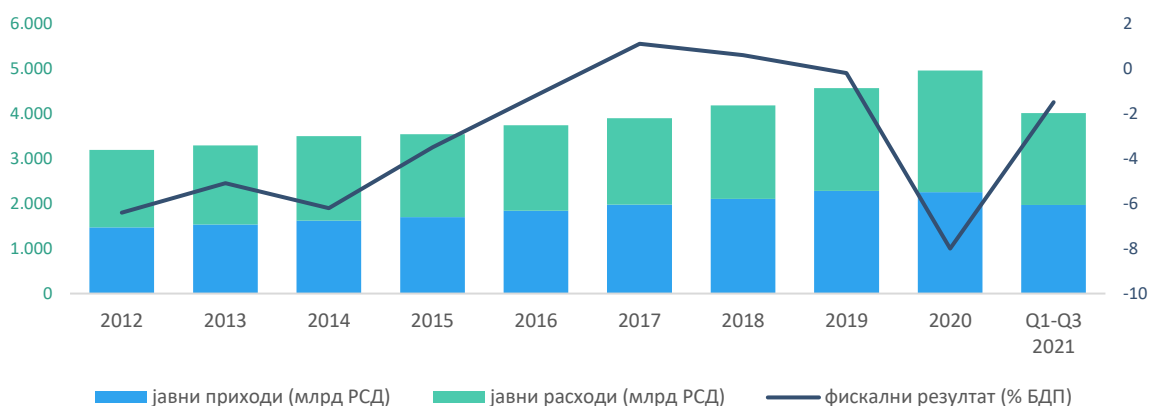
² Левериц ратио се обрачунава као количник основног капитала и износа изложености банке, и исказује се као проценат.

III Фискална кретања

На крају 2020. године на нивоу опште државе остварен је дефицит у износу од 442,8 млрд динара (8,1% БДП-а), што је, са једне стране, последица виших расхода због пакета мера подршке привреди и становништву и набавке медицинске опреме, а са друге стране, нижих прихода.

Консолидовани јавни приходи, јавни расходи и фискални резултат опште државе, Q1-Q3 2021. године

Позитивни ефекти претходног програма економске подршке пренели су се и на почетак 2021. године, али продужено деловање пандемије, са неизвесним временским трајањем, условило је потребу за новим пакетом подршке привреди и становништву.

Пакет мера за подршку привреди и становништву у 2021. години	%БДП
Директна подршка приватном сектору	
Директна подршка приватном сектору – 3 месеца 50% минималне зараде свим предузетницима, микро, малим, средњим и великим предузећима	0,8
Директна помоћ хотелима у градским срединама	0,0
Директна секторска подршка – угоститељство, туристичке агенције, хотели и rent a car агенције	0,1
Самостални уметници	0,0
Директна секторска подршка – сектор превозника путника у друмском саобраћају и аутобуских станица – 600 € по аутобусу	0,0
Укупно	1,0
Мере за очување ликвидности приватног сектора	
Продужење постојеће гарантне шеме за подршку економији током кризе COVID-19	1,0
Успостављене нове гарантне шеме за подршку најугроженијим секторима/предузећима	1,0
Укупно	1,9
Остале мере	
Фискални подстицај – подстицање домаће тражње	1,2
Бонус за вакцинацију	0,1
Укупно	1,3
Процена утицаја фискалних мера	2,3
Укупан пакет мера	4,2

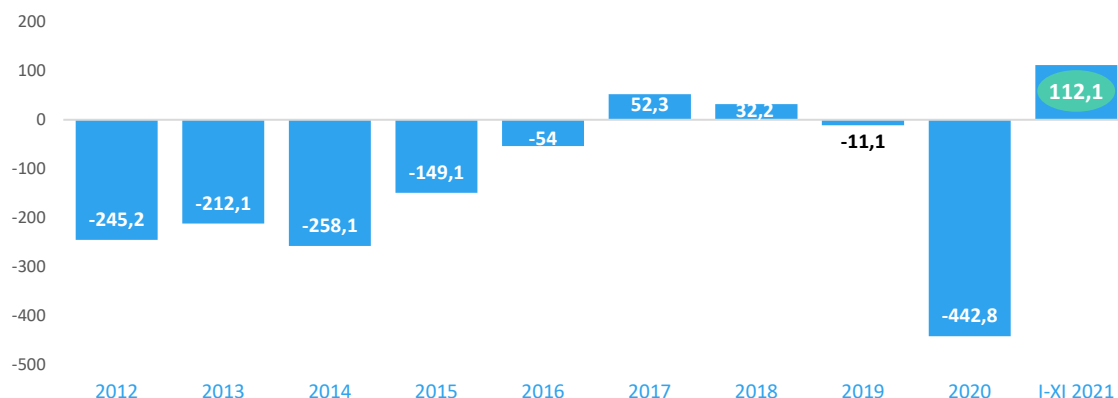
*Извор: Министарство финансија Републике Србије

Фискални резултат опште државе

У периоду јануар - новембар 2021, на нивоу опште државе остварен је фискални дефицит у износу од 112,1 млрд динара и примарни фискални дефицит у износу од 5 млрд динара.

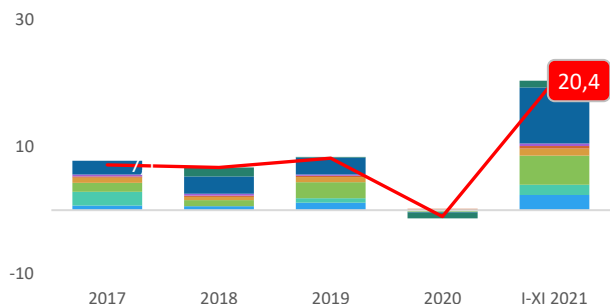
Фискални резултат опште државе, јануар - новембар 2021. (млрд РСД)

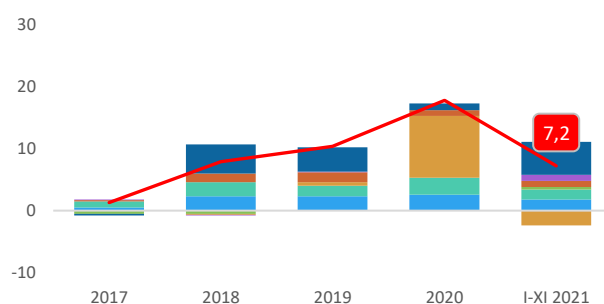
У првих једанаест месеци 2021. године, у структури консолидованих прихода опште државе, као и до сада, доминирају социјални доприноси (31,6%), затим приходи од пореза на додату вредност (24,4%) и приходи од акциза (12,2%). Потом непорески приходи и донације (10,6%), приходи од пореза на доходак грађана (9,4%) и пореза на добит правних лица (6,0%). У првих једанаест месеци 2021, у структури прихода опште државе најмање су заступљени приходи од царина (2,3%). У структури консолидованих расхода опште државе, у првих једанаест месеци 2021, доминирају расходи за запослене (22,3%) и расходи за социјална давања, пре свега пензије (22,0%).

У посматраном периоду приходи консолидованог биланса опште државе су остварили раст од 20,4% номинално, односно 16,1% реално (услед боље наплате социјалних доприноса), док су расходи остварили раст од 7,2% номинално, и раст од 3,3% реално.

Доприноси годишњој стопи раста јавних прихода, јануар - новембар 2021. године

Доприноси годишњој стопи раста јавних расхода, јануар - новембар 2021. године

Непорески приходи и донације
Остали порески приходи
Акцизе
Порез на добит
Укупно стопа раста

Доприноси
Царине
ПДВ
Порез на доходак

Расходи за запослене
Камате
Пензије
Капитални расходи

Робе и услуге
Субвенције
Социјална давања
Укупно стопа раста

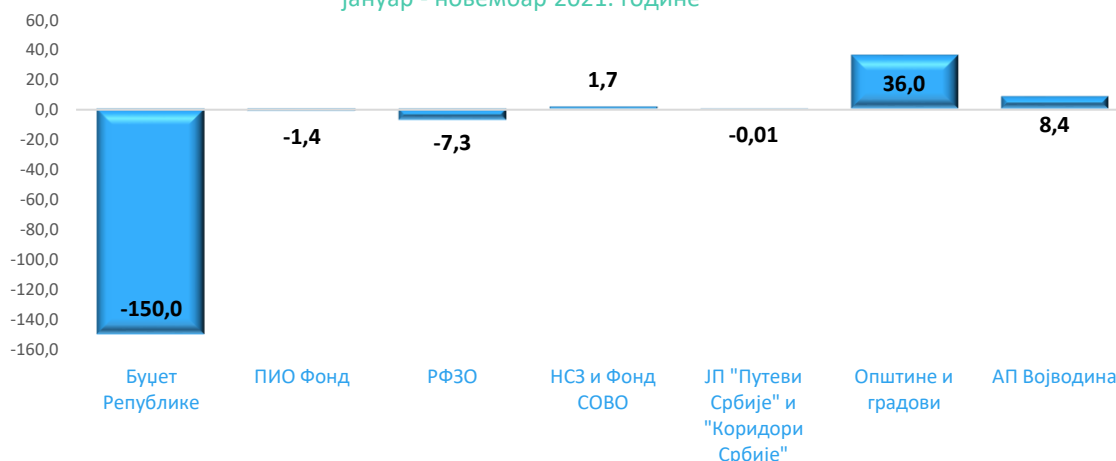
Фискални резултат опште државе по нивоима власти

У првих једанаест месеци 2021. године, посматрано по нивоима власти, фискални суфицит је забележен у билансима општина и градова (36 млрд динара), АП Војводине (8,4 млрд динара), и НСЗ-а и Фонда СОВО³ (1,7 млрд динара), док је у билансу Буџета Републике забележен дефицит од 150 млрд динара, као и билансу предузећа за изградњу путне инфраструктуре ЈП „Путеви Србије“ и „Коридори Србије“ (-10 млрд динара), ПИО Фонда (-1,4 млрд динара) и РФЗО (-7,3 млрд динара).

*у млрд динара

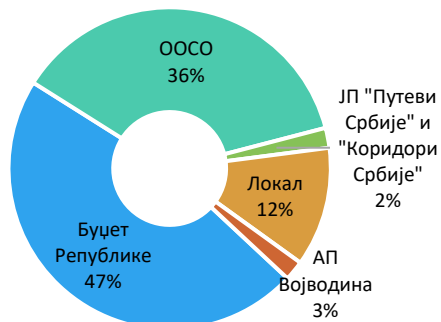
Консолидовани биланс државе по нивоима власти, јануар - октобар 2021. године	Сектор државе	Централни ниво државе	Буџет Републике	ПИО Фонд	РФЗО	НСЗ	Фонд СОВО	ЈП „Путеви Србије“ и „Коридори Србије“	Локални ниво државе	Општине и градови	АП Војводина
		-112,1	-150,0	-1,4	-7,3	1,6	0,2	-0,01	44,4	36,0	8,4

Консолидовани резултат опште државе по нивоима власти за јануар - новембар 2021. године

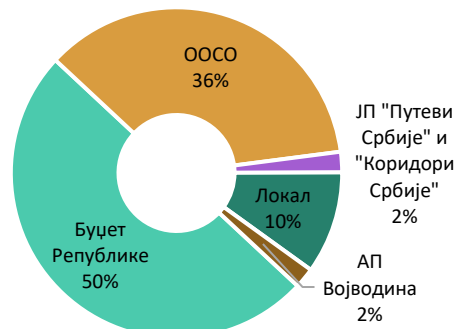

Посматрано по нивоима власти, у републички буџет се слива највећи део јавних прихода (47%), док, поред Републике (50,0%), у јавним расходима значајно учешће имају и организације обавезног социјалног осигурања - ООСО (36,0%).

Структура консолидованих јавних прихода по нивоима власти, I-XI 2021.

Структура консолидованих јавних расхода по нивоима власти, I-XI 2021.

³ Фонд за социјално осигурање војних осигураника (Фонд СОВО).

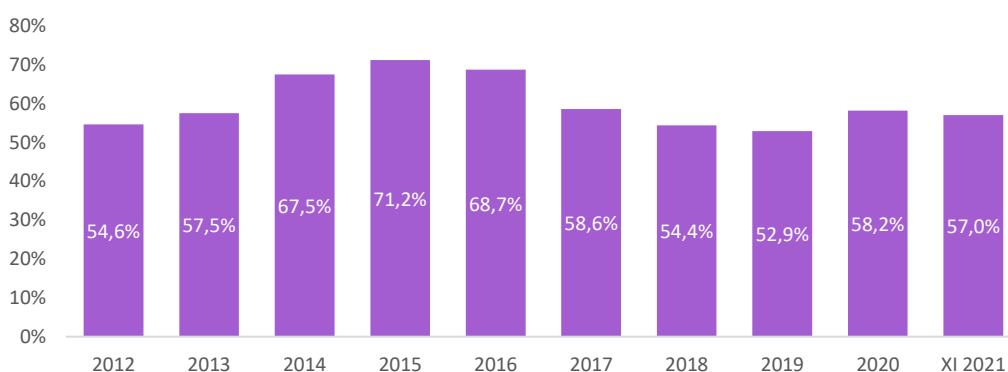

У првих једанаест месеци ове године остварен је дефицит републичког буџета у износу од **149,6** млрд динара. Приходи су наплаћени у износу од **1.317** млрд динара, од чега су порески приходи износили 1.163 млрд динара. Највећи део пореских прихода односи се на уплату ПДВ-а (у износу од 592,4 млрд динара) и акциза (у износу од 297,2 млрд динара). Непорески приходи остварени су у износу од 139,6 млрд динара, а прилив донација је у периоду јануар - новембар 2021. износио 14,3 млрд динара. С друге стране, **расходи су извршени у износу од 1.466,3 млрд динара**. Током новембра 2021. је настављен темпо убрзане реализације капиталних инвестиција, које од почетка године износе 280,2 млрд динара. Расходи за запослене су у посматраном периоду износили 297,7 млрд динара, камате су исплаћене у износу од 105,4 млрд динара, а трансфери ООСО 181,5 млрд динара. **Само у новембру 2021. је остварен дефицит републичког буџета у износу од 51,8 млрд динара** (у новембру претходне године забележен је дефицит у износу од 27,2 млрд динара).

Јавни дуг опште државе и централног нивоа власти

Подршка привреди и становништву у условима пандемије утицала је на повећање јавног дуга, који је и даље под контролом, испод Мاستришког критеријума од 60% БДП-а. **На крају новембра 2021. године јавни дуг опште државе износио је 57,0% БДП-а.**

Јавни дуг опште државе, новембар 2021. године (% БДП-а)

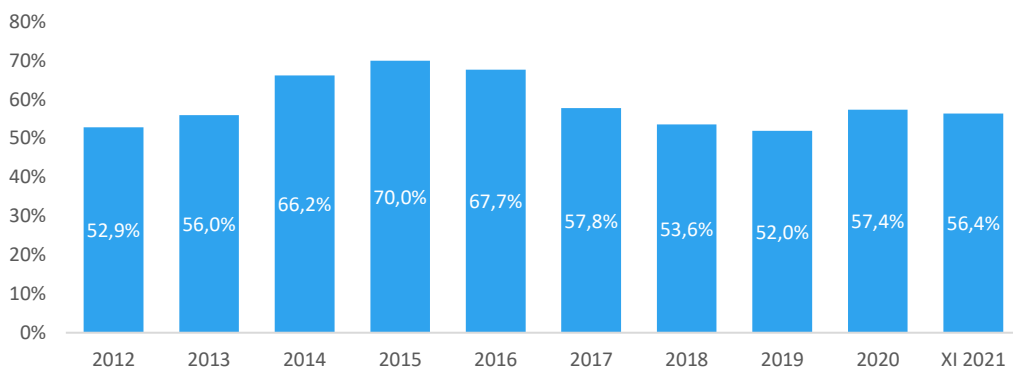
Учешће јавног дуга централног нивоа власти у БДП-у на крају новембра 2021. године износило је 56,4%. Јавни дуг централног нивоа власти у новембру 2021. године у односу на октобар повећан је за 32,8 млрд динара (за 281,9 млн евра) и износио је 3.515,3 млрд динара (29,9 млрд евра).

До раста јавног дуга током новембра 2021. године је дошло услед емисија евро деноминираних државних хартија од вредности у износу од 15,3 милиона евра (1,8 милијарди динара) и повлачења средстава по основу пројектних зајмова у износу од 24,0 милијарде динара, док се преостали износ односи на повећања дуга због курсних разлика. Током месеца новембра отплаћене су обавезе у износу од 9,0 милијарди динара.

У новембру 2021. године одржана је аукција дванаестогодишњих државних хартија од вредности у еврима. Реализација по номиналној вредности износила је 15,3 милиона евра. У истом месецу је извршен и превремени откуп трогодишње динарске државне обвезнице емитоване у динарима која доспева у јануару 2022. године у укупном износу од 6,2 милијарде динара.

Јавни дуг централног нивоа власти, новембар 2021. године (% БДП-а)

COVID-19 и глобално успоравање је према досадашњим подацима имало мање последице на Србију у односу на већину европских земаља због постигнуте макроекономске и финансијске стабилности, претходне динамике раста, створеног фискалног простора, правовременог и свеобухватног пакета мера, као и структуре економије.

Према речима Министарства финансија, **у средњорочном периоду очекује се смањење нивоа дефицита и враћање на резултат близак билансу, уз пад јавног дуга на 53,8% БДП-а у 2024. години.**

У наредној години планирани дефицит је 3,0% БДП-а. Према речима Министарства финансија, фискални оквир за 2022. годину предвиђа смањење пореског оптерећења зарада, умерени раст зарада у јавном сектору и раст пензија. Фискални простор обезбеђује очување животног стандарда и наставак инфраструктурног инвестиционог циклуса.

Извор података

1. Народна банка Србије, https://nbs.rs/sr_RS/index/
2. Удружење банака Србије, <https://www.ubs-asb.com/>
3. Министарство финансија Републике Србије, <https://www.mfin.gov.rs/>
4. Управа за јавни дуг Републике Србије, <http://www.javidug.gov.rs/>

ПРИВРЕДНА КОМОРА ВОЈВОДИНЕ

Служба за привредна кретања и економске односе са иностранством

Број: 05/4-11/6-2021